

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.349.2026

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 17327 Pana Posła Tadeusza Woźniaka z 26 maja br., w sprawie braku skutecznych działań Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dotyczących problemów związanych ze świadczeniem wspierającym, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Na wstępie pragnę podkreślić, że odpowiedzi na interpelację nr 14602 udzielono 28 maja br.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2026 r. poz. 639) pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudności, którym nie są one w stanie sprostać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Zasada subsydiarności wyrażona w tym przepisie oznacza, że pomoc społeczna wspiera osoby potrzebujące w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia ich podstawowych potrzeb i stanowi dopełnienie świadczeń prawnie zabezpieczonych przez inne systemy.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej uzależnione jest od wysokości dochodu. Zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku, a w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, pomniejszoną o:

- miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych i koszty uzyskania przychodu;
- składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach;
- kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób.

Wskazany akt stanowi, że uwzględniać należy wszystkie dochody niezależnie od ich źródła i wprowadza od tej zasady tylko nieliczne wyjątki. Art. 8 ust. 4 i 4a ustawy o pomocy społecznej zawiera katalog przychodów, które podlegają odliczeniu od dochodu. Trzeba podkreślić, że zarówno katalog obciążeń pomniejszających dochód, jak i przychodów odliczanych od dochodu jest zamknięty – oznacza to, że każdy niewymieniony w nim rodzaj dochodu wliczany jest do dochodu osoby lub rodziny.

W kwestii odpłatności za usługi opiekuńcze informuję, że ich organizowanie i świadczenie - co dotyczy również specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania - jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym, finansowanym z jej środków.

Władze jednostki samorządu terytorialnego same podejmują decyzję dotyczącą sposobu jego realizacji. To ośrodek pomocy społecznej, przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich

zakres, okres i miejsce świadczenia. Kierownictwo Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS) rekomenduje samorządom ustalanie kryteriów przyznawania pomocy w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, a także wysokości odpłatności w sposób jak najlepszy dla społeczności i potrzeb lokalnych. Procentowa wysokość odpłatności do kosztu usługi dla osoby samotnie gospodarującej oraz osoby w rodzinie ustalana jest według kryterium dochodowego określonego przepisami ustawy o pomocy społecznej.

Ustawa o pomocy społecznej ustanawia generalną zasadę, zgodnie z którą wydatki na usługi, pomoc rzeczową, zasiłki na ekonomiczne usamodzielnienie, zasiłki okresowe i zasiłki celowe przyznane pod warunkiem zwrotu, podlegają zwrotowi w części lub w całości, jeżeli dochód na osobę w rodzinie w przypadku osoby zobowiązanej do zwrotu przekracza kwotę kryterium dochodowego (art. 96 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej). Jeśli dana osoba nie przekroczy kryterium dochodowego wynoszącego 823 zł na osobę w rodzinie, nie ponosi odpłatności. Dla osoby samotnie gospodarującej kwota kryterium wynosi 1010 zł.

W przypadku przekroczenia wskazanych progów osoba korzystająca ze wsparcia ponosi za nie częściową odpłatność – tym większą, im większe było to przekroczenie (aż do 100% ceny danej usługi).

W resorcie rodziny prowadzone są programy zapewniające samorządom gminnym i powiatowym wsparcie w realizacji ich zadań własnych. Program „Opieka 75+” kierowany jest do gmin liczących do 60 tys. mieszkańców. Jego celem jest zwiększenie dostępności usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i starszych. W br. na realizację programu zaplanowano 80 mln zł.

Niezależnie od tego informuję, że minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego przygotował, zgodnie z art. 69 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym, przegląd stosowania przepisów tego aktu, który Rada Ministrów przyjęła 16 października 2025 r. Dokument zawiera rekomendacje dotyczące usprawnienia procedur wydawania decyzji o poziomie potrzeby wsparcia. W MRPiPS trwają aktualnie prace nad zmianami w tym zakresie. W resorcie analizowana jest też możliwość wyłączenia świadczenia wspierającego z dochodu na gruncie ustawy o pomocy społecznej.

Zapewniam, że kierownictwo Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej ma świadomość trudności, z jakimi codziennie zmagają się osoby z niepełnosprawnościami i dokłada wszelkich starań, by oferowane im wsparcie było w jak największym stopniu dostosowane do ich potrzeb.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Katarzyna Nowakowska

Podsekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/